

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/321275466>

СУЧАСНИЙ РИНОК FOREX ТА МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ НА НЬОМУ

Article · July 2010

CITATIONS

0

READS

110

3 authors, including:

Roman Pavlov

Dnepropetrovsk National University

24 PUBLICATIONS 11 CITATIONS

SEE PROFILE

УДК 336.7

СУЧАСНИЙ РИНОК FOREX ТА МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ НА НЬОМУ

Павлов Р.А., к.е.н.

Кащин В.О.

Смирнов С.О.

Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара

Розглянуто теоретико-методологічні основи прогнозування валютних курсів на ринку Forex. Визначено особливості діяльності на ринку Forex та його переваги і недоліки серед інших валютних ринків. Розкрито сутність прогнозування в цілому та основні проблеми у прогнозуванні. Розглянуто основні методи прогнозування валютних курсів на ринку Forex та ступінь їх використання.

Ключові слова: Forex, валютний ринок, трейдер, технічний аналіз, фундаментальний аналіз, теорія хвиль Елліотта, числа Фібоначчі.

Theoretic and methodology basis of Forex market exchange rate forecasting were studied as well as specific features of activity on Forex market, advantages and disadvantages of the same among other ones. There was found out implication of the forecasting process and some of its specific problems. The main exchange rate forecasting methods on Forex market and its degree of use were studied.

Key words: Forex, foreign exchange market, trader, technical analysis, fundamental analysis, theories of Elliott Wave, Fibonacci.

Актуальність проблеми. Інтенсифікація процесу фінансової глобалізації виявляється, перш за все, в активізації міжнародного руху капіталу. Будь-який міждержавний рух капіталу, рано чи пізно, знаходить своє відображення на валютному ринку Forex, що є ринком трансформації інвестиційного та торгівельного капіталу в національні валюти країн.

Валютний ринок Forex є центром пильної уваги центральних банків усіх держав. Динаміка національної валюти на ринку Forex, прямо чи опосередковано відображається на всіх показниках національної економіки: ВВП, руху капіталу, вартості товарів і послуг, рівні виробництва, інфляції, відсоткових ставках і т.ін. Швидке зростання спекулятивної складової валютного ринку Forex призводить до трансформації класич-

них функцій грошей, перетворюючи іноземну валюту в об'єкт прямого інвестування. На Forex здійснюються достатньо великі угоди, здатні вплинути на економіку будь-якої держави, тому знаючи тенденції тієї чи іншої валюти, можна спробувати відстежити ці економічні стрибки (коливання) [6].

Таким чином, актуальність теми визначається необхідністю виявлення сучасних тенденцій у розвитку валютного ринку Forex з метою вдосконалення методів оцінки його майбутнього стану для зниження загального ризику валютних операцій при здійсненні інвестиційної діяльності учасниками ринку та діяльності центральних банків.

Аналіз останніх наукових досліджень. Питанням прогнозування валютного курсу присвячені роботи таких російських вчених як: Кулаков Н.В., Струченкова Т.В., Сорокожердьев К.Г., а також праці зарубіжних авторів : Мержі Дж., Фрост А., Кассель Г. Дослідження в галузі створення систем прогнозування валютного ринку були завжди актуальні. Проте на даний час не існує жодного методу прогнозування курсу валют, який би дав чітку картину котирувань майбутніх валютних курсів. Все більше науковців цікавляться даною темою, тому дослідження в галузі створення систем прогнозування валютного ринку представлені та широко розкриті у науковій літературі.

Метою статті є дослідження валютного ринку Forex та узагальнення основних аспектів використання методів прогнозування валютних курсів на ньому.

Викладення основного матеріалу дослідження. Міжнародний валютний ринок має глибокі багатовікові корені. Самі валютообмінні операції почали розвиватися в середні століття. Це було пов'язано з розвитком міжнародної торгівлі і мореплавання [3].

З розвитком міждержавних відносин ринок валютообмінних операцій видозмінювався, набуваючи все більш чітких обрисів. Отримання ринком сучасних рис почалося в 70-х роках XX століття, коли була знята система фіксованих курсів однієї валюти по відношенню до іншої.

Міжнародний валютний ринок (FOREX) з'явився 8 січня 1976, коли на засіданні міністрів країн-членів МВФ в м. Кінгстоні (Ямайка) було прийнято нову угоду про устрій міжнародної валютної системи. Система замінила Бреттон-Вудську валютну систему. Починаючи з цього моменту

вільно плаваючі курси стали єдиним способом обміну валют.

У даний час валютний ринок, більшою мірою, представлений спекулятивними операціями, комерційних банків та інвестиційних фондів, динаміка яких може абсолютно не корелювати з народногосподарської діяльністю інших учасників валютного ринку [5]. Основними учасниками сучасного валютного ринку є: центральні банки держав, комерційні банки, транснаціональні корпорації, інвестиційні фонди, валютні біржі та брокерські компанії, а також приватні особи.

Валютні спекулятивні операції можуть принести великий прибуток в найкоротший час, але вони ж у всьому світі справедливо вважаються найскладнішими і ризикованими. Тут найбільше потрібен інтелект, знання, дисципліна, і в той же час, здатність учасників – фізичних осіб до творчої роботи. Той, хто відбувся як валютний трейдер зможе працювати на будь-якому ринку; так вже вийшло, що починати доводиться з самого складного.

Можливість отримання доходу на валютному ринку заснована на тому простому факті, що кожна монета, кожна банкнота є таким самим товаром і засобом обміну, як золото або срібло. Оскільки світ все швидше і швидше змінюється з кожним роком, то економічні параметри функціонування кожної окремої країни (продуктивність праці, інфляція, безробіття та ін.) все більше залежать від рівня розвитку інших країн, а це, у свою чергу, впливає на вартість її валюти щодо валют інших країн і є основною причиною зміни валютних курсів. Однак не завжди валютні курси були плаваючими, тому знадобилися методи прогнозування валютних курсів для отримання прибутку. Були розроблені фундаментальний і технічних аналіз, прогнозування валютних курсів, використані числа Фібаначчі і теорія хвиль Еліота.

Технічний аналіз заснований на впевненості в тому, що «ринок враховує все», і отже, в поведінці цін вже закладений облік істотних чинників. Якщо ринок дійсно є ринком, то його рухи складаються як результат рішень більшого числа учасників, в сумі і мають в своєму розпорядженні всю доступну інформацію, яку вони використовують в ухваленні рішень про свої операції [1]. Результат цих рішень - поведінка ціни, і спостерігаючи за ними, учасники мають доступ до всієї ринкової інформації. Насправді трейдеру треба дуже мало - знати напрямок

руху ціни. Технічний аналіз дає величезну кількість інструментів, що дозволяють з графіків цін вивести корисні прогнозування майбутніх валютних курсів.

Фундаментальний аналіз в застосуванні до валютного ринку визначає міжнародні економічні, фінансові та політичні чинники, їх взаємозв'язок і вплив на поведінку валютних курсів [2]. Таким чином, завдяки аналізу можна побачити, чого немає на графіках. Здійснення фундаментального аналізу - це у великій мірі просто вивчення самого робочого місця валютного трейдера, його торговельного залу, розташованого відразу у всіх часових поясах земної кулі. Мало хто сьогодні має достатній життєвий досвід для вільної орієнтації в тому, що відбувається в торговельному залі, в усіх його куточках. А знати це потрібно досить детально, так як поверхневого уявлення, інтуїції тут недостатньо. Той, хто відмовляється витратити час на вивчення того боку життя валютних ринків, що проходить за екранами моніторів, за якими слідує графіки валютних курсів, той просто дає фору і віддає гроші іншим. Навряд чи хто буде в змозі оцінити його душевну доброту.

І технічний і фундаментальний аналіз – досліджують стан та динаміку валютних курсів ринків, проте вони взаємодоповнюють один одного. Наскільки б не був великий Forex, він все ж таки є частиною більшої Всесвіту, і багато того, що відбувається в ньому, впливає на валютні курси. Зміни в економіці торгуючих країн, політичні вибори, що регулюють дії фінансової влади, природні катаклізми - усе це позначається на валютних курсах. Отож, якщо деякі з цих подій неможливо передбачити, то інші є цілком плановими (наприклад, час публікації економічних новин розписано на місяці вперед) або цілком прогнозованими. Отже, якщо побудувати розумні і своєчасні прогнози, то можна передбачати і майбутні рухи валютних курсів, з яких можна здобути власну вигоду.

Теорія, що носить ім'я Фібоначчі - видатного італійського математика XII-XIII ст, дозволяє використовувати числові коефіцієнти (числа Фібоначчі), що відіграють важливу роль у прогнозуванні руху фінансового ринку. Фібоначчі розробив цифровий ряд (ряд Фібоначчі), що складається з послідовності чисел: 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233, 377, 610, 987, 1597, 2584, 4181 і т.ін., між якими мають місце постійні співвідношення, зокрема, ставлення кожного з цих чисел до подальшого члену

ряду, яке асимптотично прагне до величини 0,618, і ставлення кожного члена ряду до попереднього числа, яке асимптотично прагне до 1,618 (коефіцієнти Фібоначчі, або «Золотий перетин»). Золотий перетин спостерігається в структурі багатьох природних об'єктів і явищ - від будови раковин молюсків до форми вихорів ураганів і галактики.

На фінансових ринках числа Фібоначчі використовуються різним чином, зокрема, вони є інструментом прогнозування мети ціни і розрахунку рівнів закриття збиткової позиції (stop-loss) [7]. Наприклад, корекція тренду, згідно з числом Фібоначчі 0,618, очікується зазвичай на рівні 61,8% від попередньої зміни ціни, що дозволяє інвестору розмістити stop-loss трохи нижче цього рівня. Завдяки цьому, якщо корекція відбудеться на рівні, що перевищує очікуваний, інвестор уникне зайвих 65% втрат. З іншого боку, якщо корекція досягне приблизно рівня цілі, отриманий результат збільшить ймовірність того, що обране інвестором трактування руху ціни є правильним.

Останнім часом числа Фібоначчі одержали широке поширення серед Forex-трейдерів, завдяки високій точності у прогнозуванні точок повороту на ринку. Можна використовувати числа Фібоначчі як інструмент прогнозування та аналізу ринку.

Хвильова теорія Елліотта являє собою розробку відомої теорії Доу. Вона застосовується для будь-якого активу, що вільно обертається, зобов'язання чи товару (акції, облігації, нафти, золота і т.ін.). В основі хвильовий теорії Елліотта лежить деяка постійна циклічна закономірність у поведінковій психології людей [4]. Згідно Елліотта поведінку ринкових цін можна чітко визначити і виділити на графіку у вигляді хвиль (хвиля - це ясно помітний ціновий рух). Хвильова теорія Елліотта свідчить, що ринок може знаходитися в двох широких фазах - ринок «биків» і ринок «ведмедів». Також Елліотт припускає, що всі рухи цін на ринку розбиваються на п'ять хвиль у напрямку основного тренда, а три хвилі - в зворотному напрямку. При цьому хвилі поділяються на імпульсні хвилі, що створюють спрямований тренд (биків чи ведмедів) і призводять ринок в значний рух, і коригувальні хвилі (відкати), які характеризуються рухом проти тренду.

У хвильовий теорії Елліотта використовується принцип вкладеності хвиль. Тобто будь-яка хвиля є частиною більш довгої хвилі і сама підроз-

діляється на більш короткі хвилі. Кожна хвиля розбивається на 3 або 5 хвиль. Ця розбивка залежить від напрямку більшої хвилі, частиною якої вона є. Складністю в хвильовій теорії Елліотта є ідентифікація Хвиль. Зазвичай, коригувальні Хвилі дуже важко ідентифікуються.

На жаль, хвилі Еліота дуже добре проглядаються на «старому» ринку і їх туманно видно на майбутнього. У зв'язку з цим, практичне використання хвильової теорії Еліота часто проблематично і вимагає спеціальних знань.

Крім того, жоден із цих методів прогнозування курсу валют не дає чіткої картини майбутніх валютних курсів. Тільки сукупність цих методів може надати більш-менш чітку картину майбутніх курсів іноземних валют.

Висновки. Таким чином, головне завдання будь-якого інвестора - купити дешевше і продати дорожче. Чим вище мінливість цін активу, тим більше мінливість майбутніх цін. На основі минулих цін є можливість для проведення даних виграшних стратегій. Досліджено основні методи прогнозування курсів валют і пов'язаних з ними ризиків. Подальше дослідження даного питання дозволить удосконалити алгоритм прогнозування валютних курсів, як на сучасному валютному ринку Forex, так і на світовому ринку в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Демарк Т. Технічний аналіз - нова наука / Т. Демарк - М., 2001 - 280с.
2. Кияниця А.В. Фундаментальний аналіз фінансових ринків. - М: Діаграма, 2005.
3. Красавина Л.Н. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові відносини. / Под ред. Красавиной Л.Н. - М.: Фінанси і статистика, 2007.
4. Пректор Р., Фрост А. Хвильовий принцип Еліота. Ключ до поведінки ринку. - М.: Альпина Паблішер, 2001.
5. Суєтін А.А. Міжнародні валютно-фінансові відносини. - М.: КноРус, 2006.
6. Сухотін Д., Новиков П. Forex і гроші. - М.: Омега-Л, 2005.
7. Швагер Д. Технічний аналіз. Повний курс / Пер. з англ. - М.: Альпина Паблішер, 2001.